

Cuprins

Cuvânt-înainte.....	9
Capitolul 1	
Integrarea economică – premisă a integrării europene	15
1.1. Conținutul integrării economice	16
A. Definirea și importanța integrării economice	16
B. Raporturile integrării economice cu integrarea politică	18
C. Integrarea pieței și integrarea politicii economice	20
D. Etapele integrării economice	22
E. Integrarea economică și Organizația Mondială a Comerțului (OMC).....	26
F. Integrarea economică și federalismul economic	28
1.2. Evoluția integrării economice în Europa Occidentală	30
A. Apariția regionalismului în Europa de Vest	30
B. Obiectivele fondatorilor Comunităților Economice Europene.....	34
C. Adâncirea, lărgirea și extinderea integrării economice europene	39
D. Obiectivele Tratatului de la Maastricht.....	41
E. Semnificația Tratatului de la Amsterdam	44
1.3. Subsidiaritatea și funcțiile economice ale Uniunii Europene	46
A. Abordarea economică a subsidiarității	46
B. Test de subsidiaritate pentru Uniunea Europeană	53
C. Subsidiaritatea și strategia de reglementare a Uniunii Europene	56
Capitolul 2	
Fundamentele construcției economiei europene	67
2.1. Crearea Pieței Comune prin semnarea Tratatului de la Roma în anul 1957	67
A. Punerea problemei.....	67
B. Conceptul de piață comună	68
C. Integrarea europeană prin logica pieței	70
D. Adoptarea Actului Unic European.....	71
2.2. Dinamica de la Piața Comună la Piața Unică	74
A. Contextul general.....	74
B. Aspecte defavorabile ale aparatului productiv european	75
2.3. Integrarea piețelor	78
A. Progresul reprezentat de proiectul pieței unice.....	78
B. Analiza principalelor bariere care afectau schimburile între statele comunitare și care au impus necesitatea unei piețe unice.....	80
C. Politici care însoțesc piața unică.....	86
D. Inovații instituționale asociate integrării piețelor	87

Capitolul 3

Politica Uniunii Europene în domeniul concurenței	89
3.1. Motivația politicii concurențiale	90
3.2. Conținutul politicii de concurență în Uniunea Europeană	93
A. Supravegherea concentrării	93
B. Supravegherea intervenției publice.....	103

Capitolul 4

Politica Agricolă Comună	107
4.1. Necesitatea Politicii Agricole Europene Comune	107
A. Existența concurenței nelocale și necesitatea combaterii sale	108
B. Caracterul aleatoriu al producției agricole	108
C. Protecția industriilor nou-apărute	109
D. Existența externalităților și necesitatea luării lor în considerare	109
4.2. Obiectivele și principiile Politicii Agricole Comune.....	110
A. Obiectivele	110
B. Principiile.....	111
4.3. Instrumente și mecanisme de realizare a Politicii Agricole Comune	112
A. Sprijinirea prețurilor vs. ajutorul direct.....	112
B. Mecanismul sprijinirii prețurilor produselor agricole	114
4.4. Interacțiuni ale Politicii Agricole Comune.....	118
A. Criza provocată de succes sau de reușită	118
B. Reformele Politicii Agricole Comune – integrarea mai profundă a logicii pieței	121

Capitolul 5

Politica industrială comună a Uniunii Europene	131
5.1. Conceptul de politică industrială	131
5.2. Politici industriale sectoriale în Uniunea Europeană	134
5.3. Politica industrială comună (orizontală) a Uniunii Europene	138
A. Caracteristici generale ale politicii industriale comune.....	138
B. Situația industriei comunitare și raporturile acesteia cu sfera serviciilor	140
C. Politica industrială orizontală – politică a întreprinderii	143
D. Abordarea industriei comunitare după o metodologie nouă	147
5.4. Perspectivele politicii industriale comunitare	150

Capitolul 6

Politica Uniunii Europene în domeniul comerțului	153
6.1. Rațiunile unei Politici Comerciale Comune la nivel comunitar.....	153
6.2. Obiective, principii și instrumente ale Politicii Comerciale Comunitare	155
6.3. Protecția tarifară – instrument important al Politicii Comerciale a Uniunii Europene.....	158
6.4. Protecția netarifară – instrument principal și sofisticat al politicii comerciale a Uniunii Europene	160
A. Protecția cantitativă	160
B. Măsurile antidumping	161
C. Alte măsuri netarifare	163
6.5. Reglementări comune privind comerțul exterior	165
A. Reglementări privind importurile	165
B. Reglementări privind exporturile	167
6.6. Dezvoltări recente pe linia uniunii vamale și Politicii Comerciale Comune	168
6.7. Politica Comercială Comună și sistemul comercial multilateral.....	173

A. Rolul Uniunii Europene în cadrul GATT/OMC.....	173
B. Comerțul UE cu terții.....	176
Capitolul 7	
Politica de cercetare-dezvoltare în Uniunea Europeană.....	179
7.1. Scurtă istorie a politicii de cercetare-dezvoltare.....	179
7.2. Obiectivul principal al cercetării-dezvoltării în spațiul european.....	180
7.3. Obiective și mijloace pentru realizarea Spațiului European al Cercetării.....	182
7.4. Necesitatea creșterii fondurilor alocate cercetării.....	186
7.5. Programele-cadru de cercetare-dezvoltare, principalul instrument al politicii comunitare de cercetare-dezvoltare.....	191
Capitolul 8	
Politica de dezvoltare regională a Uniunii Europene.....	197
8.1. Considerații generale privind politica de dezvoltare regională a UE.....	197
8.2. Modul de abordare a problemei dezvoltării regionale în perioada 1957-1987.....	200
8.3. Reformele politicii regionale a Uniunii Europene.....	202
A. Reforma din anul 1988.....	202
B. Reforma din anul 1993.....	204
C. Reforma din anul 1999.....	205
8.4. Perspectiva politicii regionale a Uniunii Europene.....	213
A. Oportunitatea aplicării în continuare a unei politici regionale comune.....	213
B. Necesitatea imperativă a unei reforme noi.....	216
C. Divergențe între țările membre în legătură cu mărimea bugetului politicii regionale comune.....	217
D. Propuneri ale Comisiei pentru o reformă nouă.....	218
Capitolul 9	
Moneda unică și semnificația sa.....	227
9.1. Tranziția de la Uniunea Economică la Uniunea Monetară.....	227
A. Moneda unică.....	227
B. Etapele tranziției la moneda unică și criteriile de convergență.....	228
C. Funcționarea uniunii monetare.....	229
D. Principiul subsidiarității în politica monetară comună.....	230
E. Elemente politico-instituționale asociate uniunii economice și monetare.....	231
9.2. Moneda unică între stabilitate și creștere economică.....	232
A. Europa după Maastricht.....	232
B. Trecerea la euro.....	233
C. Pactul de stabilitate și creștere.....	234
D. Extinderea și renovarea structurilor instituționale.....	235
E. Europa socială și lupta contra șomajului.....	237
Capitolul 10	
Politica socială a Uniunii Europene.....	239
10.1. Contextul general al promovării politicii sociale comune.....	240
A. Fărămițarea pieței muncii în Uniunea Europeană.....	240
B. Concepții teoretice și politice privind Europa socială comunitară.....	241
10.2. Promovarea mobilității forței de muncă.....	245

A. Piața ideală a muncii	245
B. Stimularea mobilității lucrătorilor	246
10.3. Armonizarea reglementărilor	246
A. Aplicarea limitată a dispozitivului reglementării	247
B. Obiectivele unei reglementări comune de nivel elevat.....	248
10.4. Redistribuirea reparatorie și fondurile structurale	251
A. Reparare, prevenire, stimulare	251
B. Mecanismul fondurilor structurale	253
10.5. Absența unei politici macroeconomice coerente pentru combaterea șomajului	255
A. Eșecul inițiativei europene de creștere	255
B. Dezbateră teoretică asupra politicilor macroeconomice de combatere a șomajului	256
10.6. Crearea lentă a unui sistem european de armonizare sau coordonare	256
A. Implicarea partenerilor sociali	256
B. Coordonarea la două niveluri	257
10.7. Afișajul politic al obiectivelor în domeniul ocupării.....	258
A. Obiectivele politicii privind ocuparea stabilit prin Tratatul de la Amsterdam	258
B. Legitimitatea preponderent politică	260
Capitolul 11	
Raporturile economice ale Uniunii Europene cu restul lumii.....	263
11.1. Politica comercială a Uniunii Europene față de țări	263
A. Competențe disjuncte	263
B. Cadrul instituțional-organizatoric al politicii comerciale a Uniunii Europene cu țări	265
C. Aria restrânsă a politicii comerciale a Uniunii Europene cu țări.....	266
11.2. Politica de cooperare a Uniunii Europene și convenția de la Lomé	267
A. Principii și instrumente ale convenției de la Lomé	267
B. Criza convenției de la Lomé.....	268
C. Raporturile Uniunii Europene cu zona mediteraneană.....	273
11.3. Uniunea Europeană și statele europene foste socialiste (TECE).....	273
A. Ajutorul acordat țărilor din Europa Centrală și de Est pentru tranziția la economia de piață concurențială și extindere	274
B. Efectele economice ale extinderii Uniunii Europene spre Europa Centrală și de Est	275
C. Efectele extinderii Uniunii Europene asupra politicilor comune și a bugetului comunitar	277
Capitolul 12	
Stabilitate și instabilitate financiară în Uniunea Europeană	279
12.1. Contextul și conținutul construcției financiare a Uniunii Europene	280
A. Contextul construcției financiare a Uniunii Europene	281
B. Conținutul construcției financiare în Europa comunitară.....	283
12.2. Implicațiile componente financiare asupra structurilor și reglementărilor sistemului financiar al Uniunii Europene	286
A. Analiza alocativă sau a câștigurilor de eficacitate.....	287
B. Analiza structurală – restructurări profunde	289
C. Analiza sistemică – scăderea fiabilității sistemului financiar	291
D. Analiza politicilor publice sau a pierderilor de eficiență	292
Bibliografie	299
Summary.....	301
Sommaire.....	307